

in krepkejše bode razvijal svojo zastavo, posebno sedaj, ko se nam ponuja lepa prilika delati za domačo pedagogiko.

„Tovarš“ bi rad po občni želji bolj pogosto kakor do sedaj izhajal, toda založnikov zapisnik (kteri je v tiskarnici vsem g. g. naročnikom odpert) kaže, da to sedaj brez velike zgube ni mogoče. Ako pa bi se oglasilo dovolj, vsaj 400 — 500 naročnikov, bi „Tovarš“ lahko po trikrat na mesec izhajal in tudi prinašal mnogo važnega blagá za šolo in sploh učiteljstvo.

„Tovarš“ bode tedaj tudi v novem letu dvakrat na mesec hodil na svetlo, in bode veljal za vse leto kakor do sedaj **2 gold. 50 kr.**, za pol leta pa **1 gold. 30 kr.** Naročnino prejema založništvo do 15. januarja 1872. Prosimo, da se do tega časa oglasé vsi g. g. naročniki, kteri hočejo „Tovarša“ še dalje prejemati in podpirati, in tudi zaostale naročnike prosimo, da bi poravnali svojo naročnino.

Pervi list pošljemo še vsem dosedanjim g. g. naročnikom, drugi list (15. jan.) pa le tistim, ki se bodo naročili.

Vredništvo in založništvo.

Slovensko učiteljsko društvo.

Sklep letošnjega občnega zbora učiteljskega društva za Kranjsko, da naj se ustanovi slovensko učiteljsko društvo (za vse slovenske učitelje) s sedežem v Ljubljani, je uresničen.

Slavna c. k. dež. vlada je pravila novega slovenskega učiteljskega društva poterdila z odloko: Št. 7901. „Osnova slovenskega učiteljskega društva s sedežem v Ljubljani na podlagi teh pravil se ne prepoveduje.“

Od c. k. dež. vlade v Ljubljani 17. nov. 1871.

Karol pl. Warzback, s. r.

c. k. deželni predsednik^a.

Kako potrebno in za naše šolstvo in učiteljstvo važno je to društvo, smo že dovolj govorili. Slavna vlada nam je blagovoljno odperla vanj vrata; sedaj je le pri nas, kako bomo razumeli in izverševali to svojo veliko nalogo, da združeni pospešujemo domače šolstvo in deloma za omiko svojega naroda, in da sami duševno in materijalno napredujemo. Bratje učitelji na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem in Primorskem, podajmo si sedaj v novorojenem društvu roke: „v združbi nam boljša prihodnost cvetè!“^a

Pervi „Tovaršev“ list v novem letu prinesel bode pravila tega društva, in že sedaj vljudno vabimo vse g. g. sodelalce v slovenskih pokrajinah, da bi se prav obilo vdeleževali tega novega za nas toliko lepega društva. Plača se 1 gold. vpisnine in 1 gold. letnine. V društvo sprejema odbor, doneske pa blagajnik g. Zima, učitelj v II. mestni šoli v Ljubljani.

Vsi novi udje in tudi doneski časoma naznanjali bodo se v „Tovaršu“.

Odbor slov. učit. društva.

V Ljubljani, 10. dec. 1871.

Metelko

v

slovenskem slovstvu.

19. Iz vsega tega se vidi, da je slovenska „čerkarska pravda“ bila kaj več kot sloveča pravda od oslove sence! Tako je, kadar se peró pomaka v žolč in strast pravdarju narekuje besede. „Zhop ist ein milder Recensent und von extensivem Vergleichsgeschichtskreis“ — je poprej Kopitar pisal bil Šafaříku (vid. II, str. 27.); pa — sedaj?!

Kako pa se je vedel tedaj Metelko? — Podoben tihemu potoku je deloval res natihoma, učil slovenščino, pisaril že omenjene knjižice, pomagal v besedi in v djanji, delil mnogim dobrote, predstavljaj in skladal razne spise vsém, ki so jih želeli, duhovskim in deželskim vradnijam, kmetijski družbi, in morebiti je ravno po tej zaslovel, da je Vertnarska družba v Frauendorf na Bavarskem (Die practische Gartenbau - Gesellschaft) „za domovinski in ljudski blagor vnetega pa učenega profesorja“ izvolila si za dopisovalnega uda in počestila s primerno okrašenim pismom l. 1831.

Med tem, ko se je na Štajarskem in Koroškem precej glasno že versila abecedna vojska, je pa Metelko domá na Kranjskem imel drugo bolj tiho, vendar dokaj sitno pravdo. Priljubil se mu je bil Hahnemann, začetnik homeopatičnega zdravljenja (roj. v Mišnji 1755, u. v Parizu 1843). Po njegovem nauku si je napravil bil zdravil ter delil jih ljudém, kar so delali tudi nekteri drugi, vzlasti duhovniki. Bile so pa grozne borbe prej že in tedaj med alopati in homeopati, in ker je bila po lastnem dvornem razglasu l. 1819 prepovedana homeopatija tudi v našem cesarstvu, so nekteri prijatelji zložili prošnjo do cesarja, naj se jim dovoli v Ljubljani zdravnik homeopat, kteremu hočejo na pet let zagotoviti plačo ter dajati mu po 800 gold. na leto; kar pošljejo mestni zdravniki hudo tožbo do